

Faplan

**Master i pedagogikk, studieretning for
Førskolepedagogikk**

Barn, barndom, barnehage 30 stp.

2012/13

Fagplan for Master i pedagogikk, studieretning for Førskolepedagogikk

Barn, barndom, barnehage 30 stp

(Tidligere FØP, Emne 1 og Emne 2, 30 stp)

Studieåret 2012-2013

Faglig kontaktperson: Tora Korsvold

Masterstudiets oppbygning

Masterprogrammet i pedagogikk, studieretning for Førskolepedagogikk, er et samarbeid mellom NTNU og Dronning Mauds Minne Høgskole (DMMH). Masterprogrammet er delt i tre deler.

Første del (60 studiepoeng) har som mål å gi fordypning i nyere forskning om barn, barndom og barnehage, og omhandler teori og debatt knyttet til disse temaene. Med barn menes i hovedsak barn under skolealder, og ved overgangen barnehage – skole. Ansvarlig: DMMH

Andre del (30 studiepoeng) har som mål å gi innsikt, kunnskaper og ferdigheter i pedagogiske forskningsmetoder og statistikk. Ansvarlig: NTNU

Tredje del (30 studiepoeng) er et selvstendig arbeid med masteroppgaven. Målet med dette arbeidet er å gjøre studenten i stand til å anvende relevant kunnskap om barn, barndom og barnehage for å planlegge, gjennomføre og evaluere et forsknings- og utviklingsarbeid. Veileder fra enten DMMH eller NTNU.

Kort om første del av studiet 60 stp

Formålet med masterstudiet i pedagogikk, studieretning for Førskolepedagogikk er å gi studentene en oversikt over og kunnskap om nyere forskning og teoretiske perspektiv på barn, barndom og barnehage. Studentene skal bli i stand til å vurdere vitenskapelige arbeid, og selv planlegge og gjennomføre forsknings- og utviklingsarbeid gjennom arbeidet med masteravhandlingen.

Begrep som omsorg og lek, læring og danning vil bli drøftet i emnet *Barn, barndom, barnehage* 30 stp i lys av sentrale teoretiske perspektiv, utvalgte emner fra idéhistorien og nyere barnehagepolitiske diskurser. I tillegg gir studiet fordypning i et av følgende valgfrie emner:

- Personalarbeid, ledelse og kvalitetsutvikling av barnehagen som organisasjon (PLK)
- Fysisk aktivitet, helse og fysisk miljø i barnehagen

- Veiledningspedagogikk
- Styrerutdanningen

Disse emnene, hver på 30 studiepoeng, tilbys og er beskrevet i egne fagplaner ved DMMH.

Undervisningsformer vil være en kombinasjon av forelesninger, seminarer, diskusjoner, veiledning og selvstendig arbeid med ulike oppgaver.

Målgruppe

Studiet henvender seg til studenter med barne- og oppvekstfaglig bakgrunn, som førskolelærere, lærere, sosionomer, barnevernspedagoger, og studenter med bachelorgrad i pedagogikk. Studiet kvalifiserer blant annet til arbeid med:

- Pedagogisk-administrative oppgaver i skole- og barnehagesektoren på enhets-, kommune- og fylkesnivå
- Undervisning i pedagogiske emner på videregående, høgskole- og universitetsnivå
- Konsulent, rådgivnings- og veiledningsoppgaver innenfor PP-tjenesten og BUP
- Forsknings- og utviklingsarbeid
- Kvalifiserer for videre PhD-studium innenfor pedagogikk, sosialt arbeid eller tverrfaglig barneforskning

Opptakskrav

Avlagt bachelorgrad i pedagogikk, eller som førskolelærer, allmennlærer, barnevernspedagog, sosionom eller annen faglig relevant utdanning fra høgskole eller universitet. For å få opptak på masterstudiet i pedagogikk, studieretning for førskolepedagogikk, må en ha et snitt på C eller bedre på bachelorgraden.

Læringsutbytte

Studenten skal etter gjennomført første del av studie i Førskolepedagogikk ha kunnskap, ferdigheter og kompetanse innenfor faget som gjør at studenten:

- har evne til å analysere forskning på barn, barndom og barnehage, og evne til å se sammenheng mellom teoretisk og praktisk-pedagogisk kunnskap
- har utviklet respekt for vitenskapelige verdier, slik som åpenhet, presisjon, etterrettelighet og betydningen av å skille mellom dokumenterbar kunnskap og meningsytringer
- har inngående kunnskap innenfor fagområdet barn og barndom
- har inngående kunnskap om barnehagen i et historisk og samtidig perspektiv

I tillegg kommer kunnskap, ferdigheter og kompetanser knyttet til de valgfrie emnene.

Studiet i Førskolepedagogikk *Barn, barndom, barnehage* er organisert som to obligatoriske emner:

Emne 1: Barn og barndom (15 studiepoeng)

Emne 2: Barnehagen i et historisk og samtidig perspektiv (15 studiepoeng)

I tillegg kommer 30 studiepoeng i valgfrie emner, avlagt ved DMMH

Emne 1

FØRPED02EM1 Barn og barndom

Engelsk navn: Children and Childhood

Undervisning: Høst

Studiepoeng: 15 stp

Undervisningsspråk: Norsk

Karakter: Bokstavkarakter

Arbeidskrav: Veiledning på og muntlig presentasjon av semesteroppgaven. Må gjennomføres før det gis adgang til eksamen

Læringsutbytte: Etter gjennomført studie skal:

- Studenten har inngående kunnskap om omsorg og lek, læring og danning i lys av nyere syn på barn og barndom
- Studenten kan drøfte forestillingen om sosiale konstruksjoner av barn og barndom
- Studenten har inngående kjennskap til samspill mellom barn og voksne i dialog og omsorg
- Studenten har inngående kunnskap knyttet til barns meningsskaping og barns uttrykk

Faglig innhold: Emnet vil ta sikte på å drøfte ulike idéhistoriske og vitenskapsteoretiske perspektiver på lek, læring, oppdragelse og danning. Sentralt står forestillingen om at det ikke finnes en universell teori om hva barn og barndom er, men flere lokale sannheter. Studiet tar sikte på at studenten skal få øvelse i faglig refleksjon omkring dialogiske møter og omsorg. Det legges vekt på ulike perspektiver på barns meningsskaping og barns tekster.

Emnet omfatter og vurderes på bakgrunn av en semesteroppgave. Denne kan betraktes som et teoretisk og /eller empirisk forprosjekt til eventuell masteroppgave. Oppgaven skal ta utgangspunkt i en relevant problemstilling med bakgrunn i emnets pensum og skal gi studentene erfaring med å skrive en vitenskapelig tekst. Oppgaven skal bestå av en drøfting av pedagogiske spørsmål med vekt på emnets innhold der bevissthet om førskolebarn og barndom kommer til uttrykk.

Kursmaterieill: Til emnet er det knyttet et pensum på ca. 1000 sider

Læringsformer og aktiviteter: Undervisningsform vil være en kombinasjon av forelesninger, seminarer, diskusjoner og veiledning.

Vurderingsform: Individuell, skriftlig semesteroppgave med egendefinert problemstilling.

Pensum:

Emne 1: Barn og barndom (ca 1100 sider)

- Bae, B. (2011). Gjensidige inkluderingsprosesser - muligheter i dagligdagse samspill i barnehager. I: Korsvold, T. (Red.) *Barndom - barnehage - inkludering* (kap.4). Bergen: Fagbokforlaget. (25s.)
- Berger, P. L. & Luckmann, T. (2000). *Den samfunnsskapte virkelighet*. Bergen: Fagbokforlaget. (187 s.)
- Buckingham, D. (2008) Children and media: A Cultural Studies Approach. In Drotner, K. & Lingingstone, S. (Red.) *The International Handbook of Children, Media and Culture*. London: Sage. (18 s.)
- Corsaro, W. A. (2005). *The sociology of childhood*. Thousand Oaks, California: Pine Forge Press. (kap.5, 6, 7). (82s.)
- Eide, B. & Winger, N. (2003). *Fra barns synsvinkel: intervju med barn - metodiske og etiske refleksjoner*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. (kap. 5,7,8) (ca 50 s.)
- Fossland, J. (2004). Wilhelm von Humboldt: Dannelse og frihet - Det moderne universitetet. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.). *Pedagogikkens mange ansikter*. Oslo: Universitetsforlaget. (14 s.)
- Gadamer, H.G. (2010) *Sandhet og metode*. Kap. II: Kunstværkets ontologi og dets hermeneutiske betydning. Oslo: Bokklubben. (62 s.)
- James, A., Jenks, C. & Prout, A. (1998). *Theorizing Childhood*. Oxford, UK: Polity Press. (s. 3-145.) (143 s.)
- Johansen, S. L. (2011). Medialiseret legepraksis i børns hverdagsliv. Hva betyr det at være "digital native"? *BARN*, 29(3-4). (s. 111-129). (18 s.)
- Kjørup, S. (1997). *Forskning og samfund*. København: Gyldendal. (175 s.)
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal akademisk. (kap. 3,4,6,7) (ca 70 s.)
- Mahrtdt, H. (2004). Hannah Arendt: Dannelse til humanitet. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.) *Pedagogikkens mange ansikter*. Oslo: Universitetsforlaget. (15 s.)
- Rysst, M. (2010): "Hello- We're Only in the Fifth Grade!!": Children's Rights, Inter-generationality

and Constructions of Gender in Public Discourse About Childhood. I: D. Buckingham & V. Tingstad: *Childhood and Consumer culture*. Palgrave Macmillan: New York. (16 s.)

Samuelsson, I. P. & Carlsson, M. A. (2009). *Det lekende, lærende barnet, i en utviklingspedagogisk teori*. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 78-168, 216-235). (111 s.)

Skjervheim, H. (1968). Eit grunnproblem i pedagogisk filosofi. I: H. Skjervheim *Det liberale dilemma og andre essays*. Oslo: Tanum. (s. 31-50). (19 s.)

Steinsholt, K. (2000) *Lett som en lek*. Trondheim: Tapir Forlag.(kap. 1-3). (89 s.)

Steinsholt, K. (2011) Oppdragelse, pedagogikk og opplysning. Et tilbakevendende blikk på noen sentrale dannelsesperspektiver. I Steinsholt, K., & Dobson, S. (2011). *Dannelse: introduksjon til et ullent pedagogisk landskap*. Trondheim: Tapir akademisk forlag. (75 s.)

Øksnes, M. & Steinsholt, K. (2004). NelNoddings: Pedagogikk er et spørsmål om å gi naturlig omsorg. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.) *Pedagogikkens mange ansikter*. Oslo: Universitetsforlaget. (15 s.)

Åmot, I. og Skoglund, R.I. (2012). Anerkjennelsens kompleksitet i pedagogiske institusjoner. I: Skoglund, R. I., Åmot, I., & Heggvold, G. I. *Anerkjennelsens kompleksitet i barnehage og skole*. Universitetsforlaget. (s.17-40). (23 s.)

Anbefalt litteratur:

Skriving av fagtekster og forskningsmetode:

Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T. L. (2010). *Skrive for å lære: skriving i høyere utdanning*. Oslo: Abstrakt.

Enten:

Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: en innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*. Oslo: Universitetsforlaget.

Eller:

Thagaard, T. (2009). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.

Emne 2

FØRPED02EM2: Barnehagen i et historisk og samtidig perspektiv

Engelsknavn: Norwegian Early Childhood Education and Care in Historic and Contemporary Perspectives

Undervisning: Vår:

Studiepoeng 15 stp

Undervisningsspråk: Norsk

- Karakter:** Bokstavkarakter
- Arbeidskrav:** Individuell skriftlig oppgave. Må godkjennes før det gis adgang til eksamen
- Læringsutbytte:** Etter gjennomført studie skal:

- Studenten har inngående kunnskap om utvalgte emner fra idéhistorien
- Studenten kan drøfte ulike perspektiver på de yngste barna i barnehagen
- Studenten kan drøfte utfordringer for barn ved overgangen barnehage – skole
- Studenten har inngående kunnskap om lek og læring i barnehage og skole
- Studenten kan analysere og drøfte barnehagepolitiske tema
- Studenten kan anvende kunnskap om barnehagen som flerkulturell barndomsarena

Faglig innhold: Emnet vil ta sikte på å drøfte ulike idéhistoriske og vitenskapsteoretiske perspektiver på barn og barndom. Studiet vil gi en fordypning i ulike perspektiver på små barns institusjonsliv, og drøfte dette i lys av dagens barnehagepolitiske situasjon. Det legges vekt på forståelse for lek og læring i barnehage og skole som komplekse historiske og samfunnsaktuelle fenomen. Studiet tar sikte på at studenten skal få øvelse i selvstendig faglig analyse og drøfting av barnehagepolitiske tema. Emnet skal også gi en innsikt i dilemmaer og utfordringer knyttet til barnehagen som flerkulturell barndomsarena.

Kursmaterieill: Til emnet er det knyttet et pensum på ca 1000 sider

Læringsformer og aktiviteter: Undervisningsform vil være en kombinasjon av forelesninger, seminarer og diskusjoner, studentrespons og individuell skriftlig veiledning på tekst.

Vurderingsform: Individuell, skriftlig skoleeksamen. 6 timer

Pensum:

Emne 2: Barnehagen i historisk og samtidig perspektiv (ca 1180 s.)

Adamson, P. (2008). *The child care transition. A league table of early childhood education and care in economically advanced countries*. Innocenti Research Centre. Florence: UNICEF.

http://www.unicefirc.org/publications/pdf/rc8_eng.pdf (s.3-36) (33 s.)

Bae, B. (2009): Rom for medvirkning? Om kvaliteter i samspillet mellom førskolelærer og barn. *BARN* (27)1 s. 9-28. (19 s.)

Bateson, G. (2004, 1972) "A theory of play and fantasy", s. 121- 131 i Bial, H.(Red). *The Performance Studies Reader*", Routledge, London & NY. (10 s.)

- Bengtsson, J. & Løkken, G. (2004). Maurice Merleau-Ponty: Kroppens verdslighet og verdens kroppslighet. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.). *Pedagogikkens mange ansikter*. Oslo: Universitetsforlaget. (16 s.)
- Berg, J. O. (1999). Lek, kommunikasjon og virkelighet. I: Kibsgaard, S. & Wostryck, A. (Red.). *Mens leken er god*. Oslo: Tano Aschehoug. (17 s.)
- Berge, A. Ny Rammeplan – ny barnehagepedagogikk?: Moser, T. & M. Alvestad (2007). "Å bygge bro mellom barn. Oslo: Universitetsforlaget. (s.182-194). (12 s.)
- Biesta, G. (2009). *Læring retur: demokratisk dannelse for en menneskelig fremtid*. København: Unge pædagoger. (kap. 1, 2 og 6). (60 s.)
- Dahlberg, G. & Moss, P. (2005) *Ethics and politics in early childhood education* London: Routledge (kap.1-4). (96 s.)
- Glaser, V. (2011). Foreldrenes rolle i barnets tidlige læring før skolestart. *Prismet* 2011; Volum 62.(3) (s. 167-177). (10s.)
- Greve, A. (2007) *Vennskap mellom små barn i barnehagen*. PhD-avhandling. HiO-rapport nr.18. (kap 2,3, 6 og 7). (116 s.)
- Grindheim, L.T. (2011): Barnefelleskap som demokratisk dannelsesarena. I: *Nordisk Barnehageforskning*, (4) 2 (11 s.)
- Huizinga, Johan (2004, 1949). "The nature and significance of play as a cultural phenomenon", s. 117-121. I: Bial, H. (Red.) *The Performance Studies Reader*, Routledge, London and NY. (5 s.)
- Johansson, J.-E. (2004). Friedrich Wilhelm August Fröbel: Fritt tänkande och samhandlande barn. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.). *Pedagogikkens mange ansikter*. Oslo: Universitetsforlaget. (13 s.)
- Kjørholt, A. T., & Seland, M. (2011). The Kindergarten as a Bazaar: Freedom of Choice and Social Life Among Children. I: A. T. Kjørholt & J. Qvortrup (Red.), *The Modern Child and the Flexible Labour Market. Early Childhood Education and Care* London: Palgrave Macmillan. (18s.)
- Korsvold, T. (2011). *Barndom. Barnehage. Inkludering*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2 og 5). (86 s.)
- Korsvold, T. (2008). *Velferdsstatens småbarnspolitik*. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 13-172 og 237-253). (175 s.)
- Lillemyr, O. F. (2003). Play in School – the Teacher's Role. Reforms and Recent Research. I: Saracho, O. N. & Spodek, B. (Red.). *Contemporary Perspectives on Play in Early Childhood Education*. Greenwich, Connecticut: Information Age Publishing. (s. 53-73). (20 s.)
- Lillemyr, O. F. (2011). *Lek - opplevelse - læring, i barnehage og skole*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 3 og 4 og 10). (ca 100 s.)
- Lillemyr, O. F. (2005). A Global Perspective on Early Childhood Education: Characteristic Traits and Research in Norway. I: Saracho, O. N. & Spodek, B. (Red.). *International Perspectives on Research in Early Childhood Education*. Greenwich, Connecticut: Information Age Publishing. (s. 191-221). (31 s.)
- Merleau-Ponty, M. (1964). *The Primacy of Perception*. Chicago: Northwestern University Press. (s. 3-11). (8 s.)

- Olsson, L.M. (2009). *Movement and experimentation in young children`s learning. Deleuze and Guattari in Early Childhood Education*. London: Routledge. (Innledning). (ca 20 s.)
- Sandseter, E.B.H. (2009). Children`s Expressions of Exhilaration and Fear in Risky Play. I: *Contemporary Issues in Early Childhood*. 10 (2) (s. 92-106) (14 s.)
- Saracho, O. N. & Spodek, B. (Red.). (2007). *Contemporary Perspectives on Socialization and Social Development in Early Childhood Education*. Charlotte, NC: Information Age Publishing. (s.19-38, 59-77, 99-164, 193-211). (123 s.)
- Seland, M. (2012). Barnehagens nye rom sett i lys av diskurser om livslang læring. I: A. Krogstad, G. Hansen, W. Knudsen & T. Moser (Red.), *Rom for barnehage – Et flerfaglig perspektiv på barnehagens fysiske miljø*. Bergen: Fagbokforlaget. (14 s.)
- Steinsholt, K. (2004). John Locke: Oppdragelse som fars store prosjekt. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.). *Pedagogikkens mange ansikter*. Oslo: Universitetsforlaget. (15 s.)
- Sutton-Smith, Brian (2004) "The ambiguity of play: rhetorics of fate", s. 132-138 I: Bial, H. (Red.), *The Performance Studies Reader*. Routledge: London & NY. (7 s.)
- Undheim, A.M & Drugli, M.B (2012) Perspective of parents and caregivers on the influence of full-time day-care attendance on young children. *Early Child Development and Care 15* Volum 182 (2) (233-247). (14 s.)
- von Oettingen, A. (2004). Jean-Jacques Rousseau: Den moderne-paradoksale-opdragelse. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.). *Pedagogikkens mange ansikter*. Oslo: Universitetsforlaget. (10 s.)

Anbefalt litteratur:

- Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T. L. (2010). *Skrive for å lære: skriving i høyere utdanning*. Oslo: Abstrakt

Felles for begge emner: Det forventes at man i tillegg forholder seg til aktuelle rapporter, stortingsmeldinger, NOU'er, rammeplaner og lovverk i som er relevante i forhold til barnehagesektoren.